Ngày soạn: 28/10/2026
Ngày giảng: Theo lịch báo giảng

CHỦ ĐỀ 3: VỀ MIỀN KÍ ỨC
TIẾT 19: LÍ THUYẾT ÂM NHẠC: NHẬN BIẾT GIỌNG SON TRƯỞNG VÀ MI THỨ

I. MỤC TIÊU BÀI HỌC

1. Kiến thức:

- Nhận biết giọng Son trưởng và Mi thứ qua hoá biểu, âm chủ và cấu trúc thang âm.
- So sánh tính chất trưởng - thứ trong các ví dụ SGK.
- Vận dụng nhận biết giọng trong bản nhạc ngắn.
- HSKT/HS nhận thức chậm: Thực hiện yêu cầu rút gọn, dùng thẻ/từ khoá/nốt lớn hoặc thao tác mẫu; ưu tiên tham gia và tiến bộ.

2. Năng lực

Năng lực đặc thù:

- Thể hiện âm nhạc: Nghe/đọc/hát/chơi ví dụ ngắn để minh hoạ kiến thức.
- Cảm thụ và hiểu biết âm nhạc: Nhận biết, mô tả và giải thích đặc điểm trọng tâm bằng nghe và quan sát.
- Ứng dụng và sáng tạo âm nhạc: Vận dụng kiến thức vào sơ đồ, bài tập hoặc sản phẩm ngắn.

3. Năng lực chung

Tự chủ - Tự học: - Chủ động chuẩn bị SGK/học liệu, thực hiện nhiệm vụ, tự nghe/quan sát và điều chỉnh sau phản hồi.

Giao tiếp - Hợp tác: - Trao đổi trong nhóm, phân công vai trò, lắng nghe, nhận xét có căn cứ và hỗ trợ bạn.

Giải quyết vấn đề và sáng tạo: - Lựa chọn cách luyện tập, công cụ và hình thức sản phẩm phù hợp với nội dung, khả năng cá nhân/nhóm.

4. Phẩm chất

- Chăm chỉ, cẩn thận; biết trân trọng kí ức và cảm xúc trong âm nhạc.
- Chăm chỉ/Trách nhiệm: Tích cực luyện tập, hoàn thành nhiệm vụ, thực hiện lại sau góp ý và có ý thức bảo quản học liệu/thiết bị.

5. Học sinh khuyết tật, học sinh nhận thức chậm:

- Dùng thẻ màu/chữ lớn, nghe mẫu chậm; giảm số câu/ô nhịp; cho chọn/ghép đáp án hoặc thực hiện một phần cùng bạn hỗ trợ.

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

- SGK Âm nhạc 10 - Kết nối tri thức với cuộc sống; phiếu học tập, phiếu tự đánh giá và bản trình chiếu phù hợp "Lí thuyết âm nhạc: Nhận biết giọng Son trưởng và Mi thứ.".
- Đàn phím điện tử, loa, máy tính, máy chiếu/tivi; nhạc cụ gõ/nhạc cụ giai điệu phù hợp; học liệu SGK được cắt chụp đúng nội dung.
- File âm thanh/video, bàn phím ảo/metronome/tuner hoặc học liệu số khác chỉ dùng

khi phục vụ trực tiếp nhiệm vụ. Điện thoại/máy tính bảng của HS dùng theo nhóm khi GV cho phép; nếu không dùng thiết bị cá nhân, GV trình chiếu học liệu số/AI trên màn hình để HS cùng quan sát và thực hiện nhiệm vụ.

III. TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

Hoạt động 1: KHỞI ĐỘNG (5')

a. Mục tiêu: Học sinh tạo tâm thế học tập, huy động kinh nghiệm đã có và nhận ra nhiệm vụ trọng tâm của "Lí thuyết âm nhạc: Nhận biết giọng Son trưởng và Mi thứ.".

b. Nội dung hoạt động: Nghe/quan sát học liệu SGK liên quan đến "Lí thuyết âm nhạc: Nhận biết giọng Son trưởng và Mi thứ.", trả lời câu hỏi gợi mở, nêu dự đoán/từ khoá.

c. Sản phẩm học tập: Câu trả lời/từ khoá ban đầu có căn cứ và xác định được nhiệm vụ tiết học.

d. Tổ chức thực hiện:

HĐ CỦA GV VÀ HS	NỘI DUNG VÀ SẢN PHẨM
Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập - GV cho HS quan sát hai trích đoạn bài hát và yêu cầu HS thực hiện nhiệm vụ: *Nhận xét về hóa biểu, âm kết của hai bản nhạc dưới đây:* 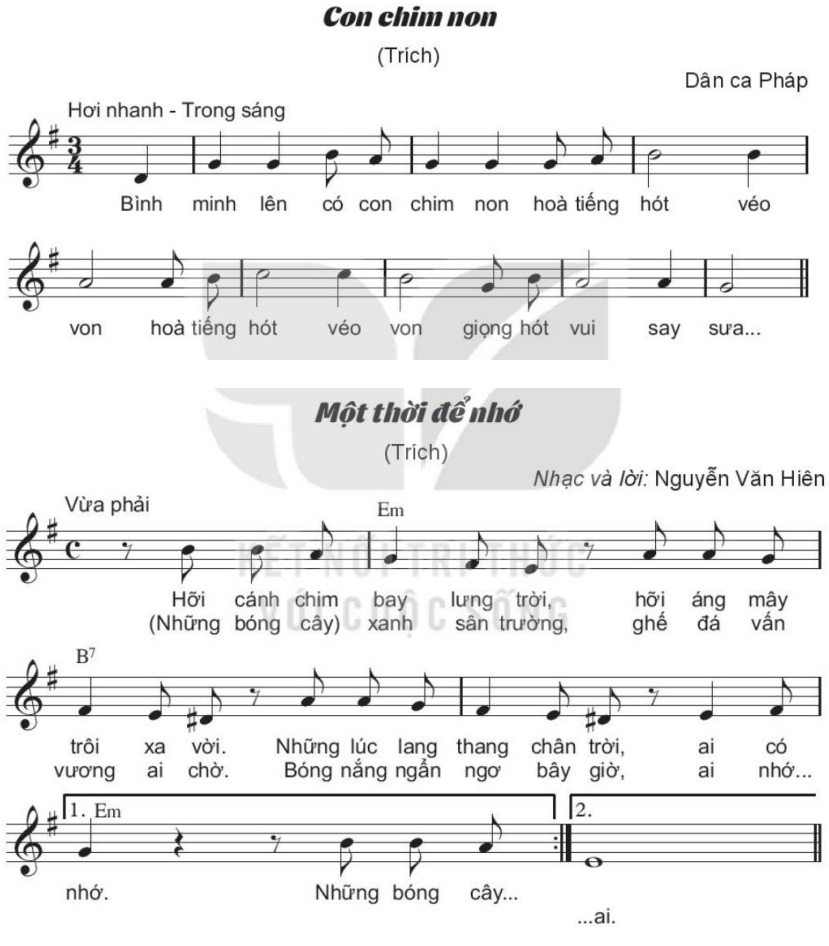 	**Nội dung trọng tâm và sản phẩm:** - Nhận biết nhiệm vụ của tiết học: Lí thuyết âm nhạc: Nhận biết giọng Son trưởng và Mi thứ.. - Có 2-3 từ khoá/câu trả lời ban đầu gắn với học liệu. **Sản phẩm HSKT:** Thẻ chọn/từ khoá hoặc thao tác ngắn phù hợp khả năng.

HĐ CỦA GV VÀ HS	NỘI DUNG VÀ SẢN PHẨM
Bước 2: HS tiếp nhận, thực hiện nhiệm vụ học tập - HS quan sát bản nhạc *Con chim non* và Một thời để nhớ, nhận xét về hóa biểu, âm kết của bản nhạc. - GV hướng dẫn, hỗ trợ HS (nếu cần thiết). **Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động, thảo luận** - GV mời đại diện 2 – 3 HS nhận xét về hóa biểu, âm kết của hai bản nhạc: *+ Bản nhạc Con chim non: hoá biểu có dấu pha thăng, nốt kết thúc là nốt son.* *+ Bản nhạc Một thời để nhớ: hoá biểu cũng có dấu pha thăng, nốt kết thúc là nốt mi.* - GV yêu cầu HS khác lắng nghe, nhận xét, nêu ý kiến khác (nếu có). **Bước 4: Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập** - GV nhận xét, đánh giá, chuẩn kiến thức. - GV dẫn dắt HS vào bài học: *Tiết học ngày hôm nay chúng ta cùng đi nhận biết được các bản nhạc được viết ở giọng Son trưởng và Mi thứ.*	

Hoạt động 2: HÌNH THÀNH KIẾN THỨC MỚI (15')

a. Mục tiêu: HS hình thành hoặc hệ thống hoá kiến thức, kĩ năng cốt lõi của "Lí thuyết âm nhạc: Nhận biết giọng Son trưởng và Mi thứ." theo SGK và hướng dẫn của GV.

b. Nội dung hoạt động: HS đọc SGK, nghe/quan sát mẫu, thực hiện nhiệm vụ khám phá/thực hành; đối chiếu và chuẩn hoá thuật ngữ, kí hiệu, kĩ thuật.

c. Sản phẩm học tập: Phiếu/sơ đồ hoặc phần thực hành thể hiện đúng các nội dung trọng tâm của tiết học.

d. Tổ chức thực hiện:

HĐ CỦA GV VÀ HS	NỘI DUNG VÀ SẢN PHẨM
Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập - GV yêu cầu HS quan sát, hướng dẫn HS tìm	**Nội dung trọng tâm và sản phẩm:** - Nhận biết giọng Son trưởng và Mi thứ qua hoá biểu, âm chủ và cấu

HĐ CỦA GV VÀ HS	NỘI DUNG VÀ SẢN PHẨM
hiểu các kiến thức về giọng Son trưởng và Mi thứ: *+ Giọng Son trưởng:* 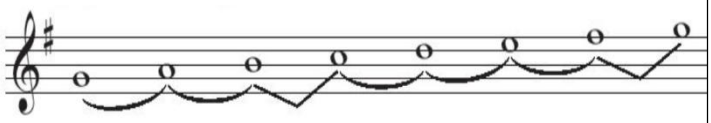 *+ Giọng Mi thứ:* 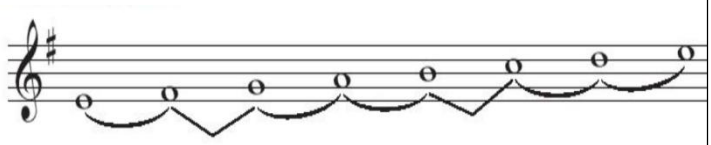 - GV yêu cầu HS trả lời câu hỏi: *Nêu sự giống và khác nhau giữa giọng Son trưởng và giọng Mi thứ.* - GV thực hiện đánh gam trên đàn (hoặc cho HS nghe ca khúc) để HS phân biệt qua âm thanh. **Bước 2: HS tiếp nhận, thực hiện nhiệm vụ học tập** - HS lắng nghe GV hướng dẫn để tìm hiểu về giọng Son trưởng và Mi thứ. - GV hướng dẫn, hỗ trợ HS (nếu cần thiết). **Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động, thảo luận** - GV mời đại diện HS trình bày sự giống và khác nhau giữa giọng Son trưởng và Mi thứ. - GV yêu cầu các HS khác lắng nghe, nhận xét, nêu ý kiến khác (nếu có). **Bước 4: Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập** - GV nhận xét, đánh giá, chuẩn kiến thức.	trúc thang âm. - So sánh tính chất trưởng - thứ trong các ví dụ SGK. - Vận dụng nhận biết giọng trong bản nhạc ngắn. **Sản phẩm HSKT:** Phiếu rút gọn/thẻ ghép hoặc phần thực hành ngắn. 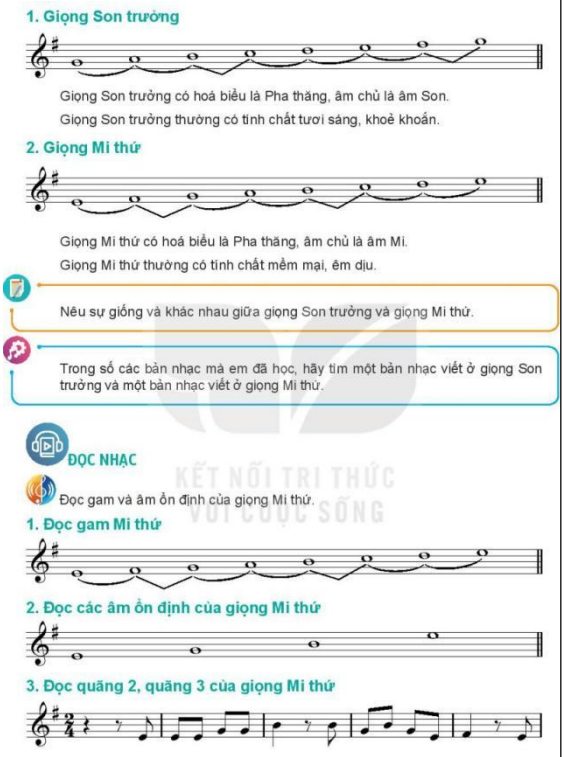 1. Giọng Son trưởng Giọng Son trưởng có hoá biểu là Pha thăng, âm chủ là âm Son. Giọng Son trưởng thường có tính chất tươi sáng, khoẻ khoắn. 2. Giọng Mi thứ Giọng Mi thứ có hoá biểu là Pha thăng, âm chủ là âm Mi. Giọng Mi thứ thường có tính chất mềm mại, êm dịu. Nêu sự giống và khác nhau giữa giọng Son trưởng và giọng Mi thứ. Trong số các bản nhạc mà em đã học, hãy tìm một bản nhạc viết ở giọng Son trưởng và một bản nhạc viết ở giọng Mi thứ. ĐỌC NHẠC Đọc gam và âm ổn định của giọng Mi thứ. 1. Đọc gam Mi thứ 2. Đọc các âm ổn định của giọng Mi thứ 3. Đọc quãng 2, quãng 3 của giọng Mi thứ *SGK trang 27 - nhận biết giọng Son trưởng và Mi thứ.*

HĐ CỦA GV VÀ HS	NỘI DUNG VÀ SẢN PHẨM
Báo cáo kết quả hoạt động: - HS/nhóm trình bày, thực hành hoặc giải thích; HSKT báo cáo bằng thao tác/thẻ/từ khoá. **Đánh giá kết quả:** - GV sửa lỗi trọng tâm, chuẩn hoá thuật ngữ/kĩ thuật và ghi nhận tiến bộ. **- HSKT/HS nhận thức chậm:** Giảm số câu/ô nhịp; dùng chữ/nốt lớn, thẻ từ hoặc mẫu nghe chậm; cho chọn/ghép đáp án và thực hiện cùng bạn hỗ trợ.	

Hoạt động 3: LUYỆN TẬP (17')

a. Mục tiêu: HS củng cố "Lí thuyết âm nhạc: Nhận biết giọng Son trưởng và Mi thứ.", nâng độ chính xác qua luyện tập cá nhân - cặp - nhóm và biết tự sửa lỗi sau phản hồi.

b. Nội dung hoạt động: HS luyện từ dễ đến khó theo tiêu chí, có nghe/quan sát lại; thực hiện nhiệm vụ và tự sửa theo góp ý.

c. Sản phẩm học tập: HS hoàn thành phần luyện tập, nêu được một lỗi/điểm cần chỉnh và thực hiện lại.

d. Tổ chức thực hiện:

HĐ CỦA GV VÀ HS	NỘI DUNG VÀ SẢN PHẨM
Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập - GV chia nhóm và tổ chức cho các nhóm HS phân biệt bản nhạc giọng Son trưởng và Mi thứ. - GV nhắc lại điểm giống và khác nhau cơ bản giữa giọng Son trưởng và Mi thứ: *+ Giọng Son trưởng:* • *Có hóa biểu là Pha thăng, âm chủ đạo là âm Son.* • *Thường có tính chất tươi sáng, khỏe khoắn.* *+ Giọng Mi thứ:* • *Có hóa biểu là Pha thăng, âm chủ là âm mi.*	**Nội dung trọng tâm và sản phẩm:** - Quan sát 4 ví dụ, ghi hoá biểu - âm kết - dự đoán giọng. - Nghe/đàn thang âm Son trưởng và Mi thứ, mô tả tính chất. - Đối chiếu kết quả và giải thích bằng ít nhất hai dấu hiệu. - HS tự chỉ ra ít nhất một điểm đã làm được và một điểm cần luyện thêm. **Sản phẩm HSKT:** Hoàn thành phần rút gọn hoặc giữ phách/đọc-hát/chơi đoạn ngắn.

HĐ CỦA GV VÀ HS	NỘI DUNG VÀ SẢN PHẨM
• *Thường có tính chất mềm mại, êm dịu.* - GV thực hiện trên đàn giọng Son trưởng và Mi thứ để HS cảm nhận, phân biệt tính chất âm nhạc của hai giọng (hoặc cho HS nghe ca khúc được viết ở giọng Son trưởng và ca khúc được viết ở giọng Mi thứ). **Bước 2: HS tiếp nhận, thực hiện nhiệm vụ học tập** - HS thảo luận theo nhóm, phân biệt bản nhạc giọng Son trưởng và Mi thứ. - HS lắng nghe GV nhắc lại điểm giống và khác nhau cơ bản giữa giọng Son trưởng và Mi thứ. - HS lắng nghe GV thực hiện trên đàn giọng Son trưởng và Mi thứ. **Bước 3: Báo cáo kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập** - GV mời đại diện 2 – 3 HS nêu cảm nhận, phân biệt tính chất âm nhạc của hai giọng qua ca khúc được nghe. - GV yêu cầu HS khác lắng nghe, nhận xét, nêu ý kiến khác (nếu có). **Bước 4 : Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập** - GV nhận xét, đánh giá, chuẩn kiến thức, chuyển sang nội dung mới. **- HSKT/HS nhận thức chậm:** Giảm số câu/ô nhịp; dùng chữ/nốt lớn, thẻ từ hoặc mẫu nghe chậm; cho chọn/ghép đáp án và thực hiện cùng bạn hỗ trợ.	

Hoạt động 4: VẬN DỤNG - SÁNG TẠO (8’)

a. Mục tiêu: HS vận dụng kiến thức/kĩ năng của “Lí thuyết âm nhạc: Nhận biết giọng

Son trưởng và Mi thứ.” vào sản phẩm âm nhạc/sản phẩm số hoặc tình huống gần gũi.
b. Nội dung hoạt động: HS lựa chọn hình thức phù hợp để thực hiện: Tìm trong một bản nhạc đã học dấu hiệu cho thấy bản nhạc thuộc Son trưởng hoặc Mi thứ.
c. Sản phẩm học tập: Sản phẩm cá nhân/nhóm hoàn chỉnh theo yêu cầu; có phần tự đánh giá/rút kinh nghiệm.
d. Tổ chức thực hiện:

HĐ CỦA GV VÀ HS	**NỘI DUNG VÀ SẢN PHẨM**
Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập - GV yêu cầu HS thảo luận theo nhóm nhỏ và nêu nhiệm vụ: *Trong số các bản nhạc mà em đã học, hãy tìm một bản nhạc viết ở giọng Son trưởng và một bản nhạc viết ở giọng Mi thứ.* **Bước 2: HS tiếp nhận, thực hiện nhiệm vụ học tập** - HS vận dụng kiến thức đã học, các bài hát đã được học trong chương trình Tiểu học và THCS để tìm một số bài hát được viết ở giọng Son trưởng và Mi thứ. - GV hướng dẫn, hỗ trợ HS (nếu cần thiết). **Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động, thảo luận** - GV mời 2 – 3 HS trả lời: *Một số bài hát đã học (trong chương trình Tiểu học và THCS)* *+ Viết ở giọng Son trưởng: Tiến quân ca, Lời ru của mẹ, Ước mơ xanh,…* *+ Viết ở giọng Mi thứ: Khúc hát chim sơn ca, Niềm vui của em, Tia nắng hạt mưa, Nối vòng tay lớn,…* - GV yêu cầu các HS khác lắng nghe, nhận xét, nêu ý kiến khác (nếu có). **Bước 4: Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập**	**Nội dung trọng tâm và sản phẩm:** - Tìm trong một bản nhạc đã học dấu hiệu cho thấy bản nhạc thuộc Son trưởng hoặc Mi thứ. - Sản phẩm có phần tự đánh giá/rút kinh nghiệm. **Sản phẩm HSKT:** Tham gia một phần phù hợp như giữ phách, chọn thẻ, hát/chơi câu ngắn.

HĐ CỦA GV VÀ HS	NỘI DUNG VÀ SẢN PHẨM
- GV nhận xét, đánh giá, chuẩn kiến thức và kết thúc tiết học. **- HSKT/HS nhận thức chậm:** Giảm số câu/ô nhịp; dùng chữ/nốt lớn, thẻ từ hoặc mẫu nghe chậm; cho chọn/ghép đáp án và thực hiện cùng bạn hỗ trợ.	

Dặn dò, chuẩn bị bài mới (3'):

- Ôn lại nội dung trọng tâm của "Lí thuyết âm nhạc: Nhận biết giọng Son trưởng và Mi thứ"; luyện phần còn chưa chắc theo tiêu chí của tiết học và bảo đảm an toàn giọng/thiết bị.
- Chuẩn bị nội dung tiết sau: Đọc nhạc: Bài đọc nhạc số 3.; mang SGK, vở và học liệu/nhạc cụ được GV yêu cầu.